

TEXTY PÍSNÍ / SONG TEXTS

PÍSNĚ PUBLIKOVANÉ ZA DVOŘÁKOVA ŽIVOTA

SIROTEK

BALADA

(Karel Jaromír Erben)

Čí je to dítě? kam se tak ubírá,
když od severu věje led a sních?
když na hřbitově půlnoc leží šírá?
co chce to dítě tuto na hrobích?

„Matko, matičko! jdu sem nyní k tobě,
děvečka tvá to – slyš opuštěnou:
tys pryč odešla, ležíš tuto v hrobě,
ó, proč mi dáváš jinou matku – zlou?”

Ta matka jiná zlořečí mi, hřímá,
a pryč vyhání, ven dcerušku tvou,
a můj tatíček, ten si mne nevšímá –
ach! má matičko, zastaň ubohou!”

Plakalo dítě studené perličky,
perličky jemu očka ztížily;
i sklonilo se na hrob své matičky
a lůžko bílé sněhy přikryly!

I spalo dítě, spalo sen radostný:
u své matičky mní se viděti.
I slyší hlásek, její to milostný:
„Pojď, má děvečko, pojď v mé objetí!”

I spalo dítě, spalo sen tichounký,
aniž je jitro ze sna zvolalo:
i vykopán mu hrobeček nizounký,
tu kde si předtím bylo ustlalo.

ČTYŘI PÍSNĚ NA SLOVA SRBSKÉ LIDOVÉ POEZIE

I PANENKA A TRÁVA

Usnula panenka,
usnula v travičce;
travička panence
s tváří ruměnc,
travičce panenka
odňala zeleň.

Když potom ze spaní
panenka procitla,
s trávou se vadila,
k soudu ji pohnala:
„Vrať mi, vrať, zlá trávo,
vrať mi můj ruměnc!”

SONGS PUBLISHED DURING DVOŘÁK'S LIFETIME

THE ORPHAN

BALLAD

(English by John Troutbeck)

Whose is the child, that all alone is wailing,
while rushes forth the north wind chill and wild?
While o'er the land dim night her wing is spreading?
Here, at a grave, what seeks the lonely child?

“Mother, mother dear, how I long to see thee;
I am forsaken, let me come to thee.
Hear my earnest prayer, hear, where thou art sleeping:
didst thou a second mother send to me?”

Harsh is this mother, ev'ry hour she scolds me,
and drives me forth from home, although the storm be wild.
And my father heeds not my complaining.
Ah, my mother dear, come and save thy child.”

Thus as she stood, bemoaning her wretchedness,
out from her eyes did tears of anguish flow.
She laid herself down, near to her mother's grave,
that sacred dwelling, hid in yielding snow.

There came this pleasant dream to the lonely child.
“In my mother's arms I think I now recline.”
Softly uprose a voice from out the grave:
“Rest, upon my heart, my child, thou art ever mine.”

She fell asleep, and undisturbed took her rest:
the light of morning woke her nevermore.
A little grave was made for her upon the spot
where she when living sighed and wept so sore.

FOUR SONGS TO WORDS OF SERBIAN FOLK POEMS

(English by Natalia Macfarren)

I THE MAIDEN AND THE GRASS

Once fell a maid asleep,
'mid green midsummer grass,
but from her cheek
the grass stole her rosy red;
she from the wavy grass
took its pale hue of green!

When from her sleep she woke
and saw what had befall'n,
maiden in anger spoke,
grass to the judge she took:
“Give back, thou evil grass,
my cheek its rosy red!”

A nato travička
panence vyčítá:
„Vrať mi dřív zeleň mou,
kterous mi odňala,
vrátím ti, panenke,
vrátím ti ruměnc!“

Dlouho se hádaly,
tuze se vadily;
nakonec před kadim
taktak se smířily.

II ПРІПАМАТОВАЊІ

Nezapomeň, družičko má, nikdy,
kteraks na mém klíně plakávala,
slzy roníc mně se naříkala:
„Bůh nebeský trestej každé děvče,
jež mládencům na upřímnost věří!“
Jaké nad námi prý nebe bývá,
brzy jasné, brzy zatažené,
taká upřímnost že mládenecká.
Líbá-li tě, praví: „Vezmu si tě!“
Zulíbal-li: „Jenom v podzim čekej!“
Podzim-li tu: „Jen co zima mine!“
Zima mine, jaro nové kyne,
a on vše zas znova říká jiné!

III ВІКЛАД ЗНАМЕНІ

Přání svá, duše, zasázej,
k sadu pak pilně docházej;
žlutý-li vzejde měsíček,
tož mne, má milá, oplakej;
bílá-li vzejde bazalka,
to ke mně večer docházej;
modrá-li vzejde fialka,
budem se líbat, má milá!

IV ЛАСЦЕ НЕУЈДЕŠ

Brodí se panenka, brodí
přes ty troje vody,
tváře se jí červenají,
běhají se nohy.
Za ní mladík na koníku,
a ten se jí směje:
„Broď se, broď se, má panenke,
přece budeš moje!“

„Kdybych, hochu, věděla to,
tvá že jistě budu,
mlékem bych se umývala,
abych byla bílá,
růže květem utírala,
červenější byla,
hedbávím se opásala,
abych hbita byla!“

Then to the railing maid
grass thus made answer bold:
“Give back my hue of green,
that thou hast robbed from me,
and straight I'll give to thee
all thy cheek's rosy red!”

Wrangling full long and sore,
thus each did each implead;
until the judge deemed
parting their only remede!

II WARNING

Ah, forget not, maiden whom I cherish,
how thou oft hast wept full sore on my knees,
in thy sorrow's tide, how oft hast thou said:
“Henceforth heav'n decrees that maid shall perish
who can yet believe a lover's promise!”
As the cloudy sky is ever changeful,
now so bright, anon with thunder dark'ning,
ah, so mutable is lovers' troth.
Whispers, when he woos thee: “Sweet, thou art mine!”
Say'st thou “yes”, he leaves thee till autumn lonely!
And in autumn, leaves thee till 'tis winter,
after winter, spring will come with flowers,
and by then his changeful temper longs for other pleasures.

III FLOWERY OMENS

I will my heart's fond wishes plant,
watch, whether heav'n fulfilment grant:
when I a golden tulip spy,
then shall I know that grief is nigh;
and if a white rose opens sweet,
come in the twilight me to greet;
bloometh a violet on my way,
then I shall kiss thee ev'ry day!

IV NO ESCAPE

Yonder in haste, lo, a maiden is wading
through the dimpled water;
flushed is her cheek, flashing her eye,
white her feet are gleaming.
Riding comes a youth behind her,
laughs and cries, pursuing:
“Wade through water, maiden dearest,
thou canst not escape me!”

“Did I but know that for me thou art destined,
oh my heart's beloved one,
with milk I'd wash me at dawn of day,
to be fair in thy sight,
I'd inhale the rose's odour,
that I might be fragrant,
softest silk should be my girdle,
that I thus might please thee.”

ČTYŘI PÍSNĚ Z RUKOPISU
KRÁLOVÉDVORSKÉHO

I KYTICE

Věje větříček s knížeckých lesův;
běže zmlitka ku potoku,
nabírá vody v kovaná vědra.
Po vodě k děvě kytice plyje,
kytice vonná z viol a růží.
I je se děvě kyticu lovit,
spade, ach! spade v chladnú vodicu.
Kdybich věděla, kytice krásná,
kdo tebe v kyprú zemicu sáže,
tomu bych dala prstének zlatý.
Kdybich věděla, kytice krásná,
kdo tebe lýkem hebúčkým sváza,
tomu bych dala jehlicu s vlasův.
Kdybich věděla, kytice krásná!
kdo tě po chladnej vodicu pustí,
tomu bych dala viének svůj s hlavy.

II RÓŽE

Ach ty róže, krásná róže,
čemus raně rozkvetla?
rozkvetavši pomrzla?
pomrzavši usvědla?
usvědavši opadla?
Večer sěděch, dlúho sěděch,
do kúropenie sěděch,
nic doždati nemožech,
vše džezhy, lúčky sežech.
Usnuch, snieše mi se ve sně:
jako by mně nebožce
na pravej ruce z prsta
svlekl se zlatý prstének,
smekl se drahý kamének.
Kamínek nenadidech,
zmlitka se nedoždech.

III ZEZHULICE

V šírém poli dubec stojí,
na dubci zezhulice.
Zakukáše, zaplakáše,
že nenie vezdy jaro.
Kakby zráló žitko v poli,
by vezdy jaro bylo?
kakby zráló jablko v sadě,
by vezdy léto bylo?
Kakby mrzly klasy v stoze,
by vezdy jeseň byla?
Kakby děvě těžko bylo,
by vezdy sama byla?

FOUR SONGS FROM THE DVŮR KRÁLOVÉ
MANUSCRIPT

(English by John Troutbeck)

I THE NOSEGAY

Comes a breeze from the depths of the forest:
forth my loved one goes: she seeks the brook,
and with her pitcher is drawing water.
Behold, close beside her there floats a nosegay,
sweet with the scent of violets and roses.
The maiden tries to capture the nosegay,
but she falls, but she falls in the water.
Could I learn only, thou lovely nosegay,
who in his fragrant garden did plant thee,
I'd surely give him this golden armlet.
Could I only learn, thou lovely nosegay,
who in thy circling band did enclose thee,
I'd surely give him the bodkin from my tresses.
Could I only learn, thou lovely nosegay,
who on the stream hopefully did cast thee,
I'd surely give him the wreath that crowns me.

II THE ROSE

Ah, thou rosebud, lovely rosebud,
why so early didst thou bloom?
Why did frost to check thee come?
Why, when frozen, didst thou fade?
Why, alas, thus lowly laid?
All alone at eve I waited,
longtime, till night abated,
till no longer I could stay,
till ev'ry light was burnt away.
Then I slept, and dreamt while sleeping:
sadness o'er my soul was creeping:
from my hand, so thin and cold,
slipp'd a fingerring of gold,
slipp'd a stone of price untold.
Ah, the jewel found I never,
ah, my love is gone forever.

III THE CUCKOO

Broadly spread there stands an oak tree,
where a cuckoo sits alone:
hear him calling, hear him wailing,
spring cannot last forever.
How could corn make fields look golden,
if spring endured forever?
How could fruit in gardens ripen,
if summer left us never?
How could ears in garners harden,
if there were autumn only?
Sad indeed would be the maiden,
if she were always lonely.

IV SKŘIVÁNEK

Pleje děva konopí
u panského sada,
pytá se jí skřivánek,
proč je žalostiva.
Kakbych mohla ráda býti?
malitký skřivánče!
otvedechu zmlitka
u kamenný hrádek.
Kdybych perce iměla,
písala bych lístek;
ty, malitký skřivánče,
ty by s niem tam letial.
Nenie perce, nenie blánky,
bych písala lístek;
pozdravuj drahého pëniem,
že zde hořem nyju!

ŠESTERO PÍSŇÍ Z KRÁLODVORSKÉHO RUKOPISU

II OPUŠČENÁ

Ach vy lesi, tmaví lesi,
lesi miletinští!
Čemu vy se zelenáte
v zimě, letě rovno?
Ráda bych jáz neplakala,
nemútila srdce:
a řekněte, dobří ludie,
kdoby neplakal zdě?
Kde můj otčík, otčík milý?
zahřben v rovečce.
Kde moje máti, dobrá máti!
travka na něj roste.
Ni mi bratra, ni mi sestry –
junošu mi vzechu.

VI JAHODY

Jde má milá na jahody,
na zelená borka,
zadřeše si ostré trnie
v bělitkú nožicu.
Nemože moje zmlitka
na nožicu vstúpiti.
Ach, ty trnie, ostré trnie,
čemu si bol zdělo?
Za to budeš, ostré trnie,
z borek vymýtěno.
Poždi, milá, v pochládečce,
v zeleně borečce;
jáz doběhu na palúček
po konieček biely.
Konieček sě na palúce
v hustej trávě pase;
moje milá v pochládečce
na milého ždaje.
Je sě milá žalovati

IV THE LARK

While a poor heartbroken maid
was in the garden weeding,
came a friendly lark, and said,
"What comfort art thou needing?"
Oh, how can I happy be,
until his fate is bettered?
For my love is torn from me,
and in a dungeon fettered.
If I can but get it penned,
a letter I will write him;
then, my pretty little friend,
to read it thou'lt invite him.
Pen and paper have I none,
their use to others leaving;
let thy task through song be done,
and tell him I am grieving.

SIX SONGS FROM THE DVŮR KRÁLOVÉ MANUSCRIPT

(English by John Troutbeck)

II THE FORSAKEN

O ye woods, obscure and gloomy,
leafage of the year retaining,
why are ye, throughout the seasons,
ever green remaining?
Gladly would I cease to sorrow,
calm in heart still keeping,
yet, my friends, I pray you tell me,
who could stay from weeping?
Where is he, my tender father?
Ah, he lieth low.
Where is my mother, gentle mother?
Over her the grass doth grow.
Sister have I none, or brother,
gone is yet another.

VI THE STRAWBERRIES

In the woods my love was plucking
berries strewn around her,
when a rough and thorny bramble
in the foot did wound her.
She, alas, could walk no longer,
then by chance I found her.
Bramble, said I, thou art clearly
for thy place unsuited,
thou shalt therefore, plant of evil,
straightway be uprooted.
Come, my darling, mid the pine trees,
rest beneath their shadow,
till I bring my snow-white pony,
feeding in the meadow,
till I bring my snow-white pony,
feeding in the meadow.
While my darling mid the pine trees
waited for her lover,
softly she began lamenting,

potichouнку v borce:
„Ach, co řekne milá máti?
já z nešťastná roba!
Vezdy mi říkáš máti:
,Chovaj se junoší!
Čemu se junoší chovati,
když sú dobří ľudie?“
I přijedech na koniečke
jako sniežek bielém,
skočich s koně, viežech na suk
za stříbrnú uzdu.
Objech děvče, přizech k srdcu
i celovach usta;
i zabude krásná děva
v nožici bolný trn.
Laskachom se, milovachom,
slunce na záchodě.
„Pojed, milý, ruče domov,
sluněčko nám zajde!“
Vskočich ruče na koniček
jako sniežek bielý,
i vzech zmlitku v náručie,
otjedech s niú domov.

[VEČERNÍ PÍSNĚ]

(Vítězslav Hálek)

I TY HVĚZDIČKY TAM NA NEBI
Ty hvězdičky tam na nebi –
to veliké jsou světy;
a já bych jenom věděl rád,
jaké tam tvory vsety.

Zda také někdo odtamtud
se k nám sem dolů dívá,
a jestli tam, jako zde já,
o lásce písně zpívá.

II MNĚ ZDÁLO SE, ŽES UMŘELA

Mně zdálo se, žes umřela;
slyšel jsem zvonit hrany,
a pláče bylo, kvílení
a nářku na vše strany.

Tak divně ti tam ustlali!
Na hrob ti kámen dali,
a bych na něj napsal verš,
mne vlídně požádali.

Ó lidé, lidé z kamene –
zde srdce mé si mějte,
a co jsem ještě nezpíval,
to do kamene vřejte.

Mé lásce jste nevěřili
a zhrdli mými slovy –
když bude kámen mluvit k vám,
snad vám to lépe poví.

eyes all running over.
Oh how will thy mother blame thee,
thou unhappy maiden!
Has she not always told thee:
Men should be avoided!
Yet why should men be avoided,
if men can be trusted?
When I brought my snow-white pony,
swiftly did I ride him,
down I sprang, and with the bridle
safely near us tied him.
I caressed the lovely maiden,
threw my arms around her,
soon we both had quite forgotten
how I first had found her.
Long within the woods we lingered,
then did eve o'ertake us,
home, she cried, we now must hasten,
ere the sun forsake us.
Nimbly on my snow-white pony
springing up, before her,
in my arms I took my darling,
homeward then I bore her.

[EVENING SONGS]

(English by Daphne Rusbridge)

I THE STARS THAT TWINKLE IN THE SKY
The stars that twinkle in the sky
are worlds of silent wonder,
and I would dearly like to know
what beings live up yonder.

And whether from their silent heights
those beings gaze down on us
and in the hush of evening
they speak gentle words of fondness.

II I DREAMED LAST NIGHT THAT YOU WERE DEAD

I dreamed last night that you were dead,
sad bells tolled out their sorrow
and groans and sighs behind the bier
your shrouded form did follow.

Upon your grave they placed a stone
and asked that for their pleasure
your mem'ry bright I should in verse
recount in rhyme and measure.

Ah, you whose hearts are all of stone,
take now my heart in off'ring
and what as yet I have not sung
engrave upon her coffin.

For you would not believe my love,
my fond words you chided,
but if a stone can speak to you,
you may by it be guided.

III JÁ JSEM TEN RYTÍŘ Z POHÁDKY

Já jsem ten rytíř z pohádky,
jenž hrdě vyjel do světa,
abych tu pannu uviděl,
jež jako růže vykvétá.

O ní šla zvěst: kdo spatří ji –
ten s kletbou pryč to odnese,
buď že se v kámen promění,
buď že mu srdce vyrve se.

I myslil jsem si u sebe:
snad přec je někdo vyjmutý!
A vyjel jsem a za ten hřích
teď – v zpěváka jsem zakletý.

IV KDYŽ BŮH BYL NEJVÍC ROZKOCHÁN

Když Bůh byl nejvíc rozkochán,
tu lidské srdce stvořil,
a pak na věčnou památku
v ně svoji lásku vložil.

A když pak na něm utkvělo
to oko jeho věští,
radostí až se rozplakal,
když viděl vše to štěstí.

Leč při tom pláči – do srdce
se jedna slza vkradla,
jako ta rosa v kalíšek,
a na samé dno padla.

A proto láska velký bol,
leč bol tak sladký, milý,
že škoda srdcí nastokrát,
jež bol ten necítily.

A proto láska štěstí půl
a polovice muka,
leč když se slza rozvlní,
tu leckdy srdce puká.

ČTYŘI PÍSNĚ

I PROTO

(Eliška Krásnohorská)

Mezi květy dlela
zlatá včela,
k bílým oblakům se nesly
lesklé hrdličky;
úsměv světlaplňý
líbal vlny –
proč ti, děvče, na tvář klesly
teplé slzičky?

„Na mne žádná včela
nevzpomněla,

III I AM THAT KNIGHT OF FAIRY TALE

I am that knight of fairy tale
who proudly rode into the world
to see the fair and gentle maid
so like a rose in bloom unfurled.

The story goes: who sees her face
must bear a curse pronounced of yore.
His heart will burst, or turned to stone
he shall stand guard for evermore.

And in my splendid pride I thought
the curse was never meant for me.
So forth I rode and for that sin
now must I e'er a minstrel be.

IV WHEN GOD WAS IN A HAPPY MOOD

When God was in a happy mood
the human heart he moulded
and in eternal memory
his love in it enfolded.

And when he saw his work was good,
his eye grew bright with feeling
and glitt'ring teardrops tenderly
into his eyes came stealing.

And lo, one teardrop quiv'ring fell
and pierced the heart he'd fashioned,
within the chalice of the heart
that teardrop fell, impassioned.

And love is therefore also pain,
a pain both sweet and bitter
and every heart that knows it not
for lack of it must wither.

And therefore love is partly pain
and only partly gladness,
and often when a teardrop falls,
the heart must break in sadness.

FOUR SONGS

I THE REASON

(English by John Clapham)

Midst the blooms a golden
bee did linger,
up aloft soared turtle doves with
plumage all aglow;
yonder waves were kissed by
smile so tender;
what, O maiden, caused hot tears down
thy soft cheek to flow?

“Never has the bee come
near me, never,

já jsem mezi hrdličkami
osamotnělá,
láska neosvítí
mého žití, –
proto často, když jsem sama,
pláčí očka má.“

II PŘEMÍTÁNÍ
(*Eliška Krásnohorská*)

Koho jen bych se zeptala,
proč mě má asi Jeníček rád?
Zkoumání marné hlavinku mi trudí,
trampota často ze sna mne budí,
slzívám proto nastokrát.

Nejsem přec jeho matičkou,
nejsem mu sestrou ni dcerunkou,
nehlídal mne, když jsem byla malá,
nezpíval mi, abych tiše spala,
nekolébal mne na rukou.

Uzřel mne prvně, podruhé,
ptal se mne mnoho – nevím proč / očí!
a hned mi řekl, že beze mne není
radostným jemu ni okamžení –
miloval mne – a neměl proč!

Takovou lásku jen možno zřít
na svatém obraze v kostele;
tak jako my dva tam na setkání,
jak by se minout nemohli ani,
dobří se milují andělé.

III TAK TIŠE LISTŮ PÍSEŇ ZNÍ
(*Vítězslav Hálek, z německého překladu přeložil Jonáš Hájek*)

Tak tiše listů píseň zní
a stromů dech se úží,
by milé ptáčky nevzbudil,
již v snách se sladce druží.

A svit hvězdiček zářivých
se v hravých vlnkách zhlíží,
v mé hrudi vládne prázdnota
a srdce smutek tíží.

V svůj kalich rosu stříbrnou
teď krásné květy sají –
probůh! tu rosu večerní
i moje oči znají.

IV PŘILÍTLO JARO Z DALEKA
(*Vítězslav Hálek*)

Přilítlo jaro z daleka
a všude plno touhy,
vše tlačilo se k slunci ven,
že snilo sen tak dlouhý.

turtle doves and I remained in
solitude alone;
happiness of love
eludes me ever,
therefore often tears are falling,
all my joy has flown.“

II MEDITATION
(*English by John Clapham*)

Who can say what perplexes me?
Johnny now treats me with tenderness;
why he's so kind I cannot yet guess;
often a troubled anguish overtakes me,
during the night-time sweet sleep forsakes me,
tears betray my unhappiness.

I can offer no mother's bond,
I am no sister or daughter fond;
ne'er did he tend me when a small infant,
never gave me sleep with song so pleasant,
rocked me into a land beyond.

He saw me once, a second time,
questioned me much, I know not why;
instantly told me how I gave him gladness,
when we were parted he lost all his joy;
loved me, yet could not tell me why!

Such love divine we only knew
from holy pictures in church we view;
we have been led straight to one another,
as if were destined for each other;
he loves and I love as angels true.

III THE SOUGHING OF THE TREES HAS CEASED
(*English by Daphne Rusbridge*)

The soughing of the trees has ceased,
the leaves are barely breathing,
the birds are deep in tender dreams,
and night her spell is weaving.

The sky is bright with golden stars
and peace her flight is winging,
yet still its song of bitter pain
my anguished heart is singing.

Into the chalice of the flow'rs
the pearly dew is seeping;
ah God, those dewdrops bright and cold
now to my eyes are creeping.

IV THE SPRING CAME FLYING FROM AFAR
(*English by Daphne Rusbridge*)

The spring came flying from afar,
the air was fraught with longing,
and after winter's heavy dream
all things to light came thronging.

Vylítly z hnízda pěnkavy
a drobné děti z chýše
a pestré kvítí na lukách
přeslaskou vůni dýše.

Z větví se lístek tlačí ven
a ptáčkům z hrdla hlásky
a v nadrech v srdci mladounkém –
tam klíčí poupě lásky.

VEČERNÍ PÍSNĚ
(Vítězslav Hálek)

I KDYŽ JSEM SE DÍVAL DO NEBE
Když jsem se díval do nebe
skrz ty hvězdičky zlaty,
mně zdálo se, žeš svěřice
a já že anděl svatý.

Tu vzal jsem harfu do ruky
a písně tobě zpíval,
že písně svatých umlkly
a každý k nám se díval.

Ba sám Bůh Otec na chvíli
v svých tvůrčích plánech stanul,
a zdá se mi, že po tváři
mu slzný démant kanul.

II VY MALÍ, DROBNÍ PTÁČKOVÉ
Vy malí, drobní ptáčkové,
vy zpěvosniví spáči,
zda zpomene si který z vás,
že já umírám v pláči?

Měsíčku, postuj na nebi,
bych potěšil se v tobě;
mé lásky žár je vychladlý,
my hodíme se k sobě.

Poslední plamen usíná,
mně zbývají jen slova:
a přec bych vše zas rozdmychal,
bych nešťastným byl znova.

III JSEM JAKO LÍPA KOŠATÁ
Jsem jako lípa košatá,
když oděje se k svátku:
ty krásná růže májová,
pojď sem do mého chládku.

Zde vůni dýchá každý list,
zde bzučí včelek roje,
večer sem letí ptáčkové –
to myšlenky jsou moje.

Flew from the nest the finches small,
the children from the houses
and on the bright and scented flow'rs
the bumblebee now drowses.

From sap filled trees the buds burst forth,
the birds their songs are thrilling
and in young bosoms and young hearts
young love to life is thrilling.

EVENING SONGS
(English by John Troutbeck)

I VISIONS OF HEAVEN I FONDLY PAINT
Visions of heaven I fondly paint,
while on the stars I ponder,
I as an angel, thou a saint,
in some glad region yonder.

Taking a harp, methinks, I stand,
joys of the blest unfolding;
silent becomes the angel band,
us twain with love beholding.

While of eternal love I sing,
yonder, in heavenly places,
why should there come so strange a thing
as tears on angel faces?

II THIS I WOULD ASK EACH TINY BIRD
This I would ask each tiny bird,
closely beside me keeping,
if any one of them has heard,
that I shall die of weeping?

Stay yet awhile, thou moving moon,
thee do I long to tether:
cold is my love, and waning soon,
well do we match together.

Love's latest flame has now expired;
but to repent is left me;
would I again by love were fired,
though it of peace bereft me.

III LIKE TO A LINDEN TREE AM I
Like to a linden tree am I,
pride of an em'rald meadow:
come, lovely rose of May, I cry,
enter beneath my shadow.

Here ev'ry leaflet scents the air,
here summer wings are humming,
hither the birds at eve repair,
all things await thy coming.

Ty odletují daleko,
jak od domova děti:
však ty-li ke mně zasedneš,
již více neodletí.

IV VY VŠICHNI, KDO JSTE STÍSNĚNÍ

Vy všichni, kdo jste stísnění,
již poďte, poďte ke mně,
zde složte s beder útrap tíž
a zapomeňte jemně.

Já lásky říš zde založil,
kde druh se k druhu vine,
a vše, co má kdo na srdci,
to v pěkných písniích plyne.

Zde nezná soka závistník,
zde řeč jak píseň sladká,
zde lev je krotký beránek
a dravci holoubátka.

Zde léky všechněm útrapám,
zde srdce věčně mladne,
zde neovádá růže květ
a nepřátelství žádné.

V TEN PTÁČEK, TEN SE NAZPÍVÁ

Ten ptáček, ten se nazpívá,
jak by byl píseň živá;
ba kdo v svém srdci lásku má,
nedivte se, že zpívá.

A ptáček ten tak od srdce
a k srdci mluvit umí,
že div by člověk neplakal,
když srdcem porozumí.

Ba často mně to připadá,
že jsem mu druhem v lkání,
neb i ty moje písni jsou
jen jemné naříkání.

PÍSNĚ RUKOPISNÉ

DVĚ PÍSNĚ PRO BARYTON
(*Adolf Heyduk*)

[I]
Kdybys, milé děvče,
sedalo na trůnu,
dal bych ti udělat
ze zlata korunu.

Z nejdražšího zlata,
co mně v srdci svítí,
hvězdu života pak
do ní zasaditi.

Love unrequited oft will roam,
hither and thither straying;
but if with me thou'lt make thy home,
here will my heart be staying.

IV ALL YE THAT LABOUR, COME TO ME

All ye that labour, come to me,
ye that unrest are feeling,
here shall your burdens lightened be,
here shall ye find your healing.

I have a kingdom here below,
where each one loves his brother,
where ev'ry joy or grief they know
men share with one another.

Here no ill will of envy tells,
none from the faith inveigle,
here with the lamb the lion dwells,
here with the dove the eagle.

Here there is balm for ev'ry wound,
here ev'ry heart is youthful,
here lasting joy and peace abound,
here ev'ry lip is truthful.

V ALL THROUGH THE NIGHT A BIRD WILL SING

All through the night a bird will sing,
wakeful, and never moving:
why should it seem a wondrous thing,
if only hearts are loving?

For in the song of such a bird
heart unto heart is speaking;
when his intent is clearly heard,
tears from the eyes are breaking.

Thus as he sings, a mournful strain
oft do I seem to borrow,
for out of his my songs retain
only the notes of sorrow.

SONGS PRESERVED IN MANUSCRIPT

TWO SONGS FOR BARITONE
(*English by Gerald Turner*)

[I]
Wert thou, dearest maiden
on a throne installed,
I would have them make thee
a crown of pure gold.

Of the richest metal
shining bright within my heart,
and then set within it
my life's constant star.

II

A kdybys písni stvořená,
toť věčně bych tě zpíval,
a hvězdou-li, toť na nebe
po celý věk se díval.

A palmou-li kdes v oáze,
v tvém stínu chtěl bych sníti,
a kdybys byla chudobkou,
chtěl bych tvou slzou býti.

LÍPY

(Eliška Krásnohorská)

Bylo to, ach! v létě krásném,
lípy stály v květu,
když mi věrnost přislíbil
až do konce světa.

Vrátilo se léto milé,
lípa znovu vzkvétá,
po slibu však, po lásce,
po věrnosti veta.

Ó, vy lípy, kdy vás kvést
oči moje zhlédnou,
slzívám, že za sto let
květe jednou,
slzívám, že za sto let
věrnost květe jednou.

PŘEKÁŽKY

(Eliška Krásnohorská)

Řekla bych vám, růže, něco,
že byste se usmály,
kdybyste jen lidské srdce
mezi lístky chovaly.

Řekla bych ti, lidské srdce,
něco, ach! tak sladkého,
kdybych nemusila přitom
zřít do oka / očka černého.

Černé oči! snad i vám bych
tajemství to svěřila,
kdyby jen ta purpurová
zrádná ústa nebyla!

VZPOMÍNÁNÍ

(Eliška Krásnohorská)

Ó, zda v mysli mám jen tebe?
mine noc a mine den,
a mně hvězdy, zem i nebe
stále jeví tebe jen.

II

And if thou wert a melody
I would sing thee night and day,
and if thou wert a star above
I'd gaze upon thee constantly.

And if thou wert a palm tree,
within thy shade I'd dream my dreams,
and if thou wert a daisy
your dew drop I would be.

LIME TREES

(English by John Clapham)

When the lime trees bloomed in that most
lovely summer ever,
then my love made vows to me
he swore he'd keep forever.

When another lovely summer
wreathed the limes in glory,
promises and vows of love
had fled from his mem'ry.

Lime trees, when again will ye be
clothed in summer raiment?
Only once each hundred years
love is constant,
only once each hundred years
true love blooms and proveth constant.

OBSTACLES

(English by John Clapham)

I could tell thee, pretty rosebud,
cheerful news which I'd impart
if among your leaves ashining
you had kept a human heart.

I could tell thee, human heart,
such glorious news, sure to raise thy spirits high,
yea, if only I were sure
I could avoid thy jet-black eye.

Jet-black eye, my well-hid secret
I might yet with thee entrust;
but I fear thou wouldst betray me,
'tis thy purple lips that I distrust!

REMEMBERING

(English by Gerald Turner)

Art thou, only thou in my mind,
as the nights and days pass by,
and of thee are ever signs
in the stars and earth and sky?

Časná zoře se za šera
tiše ptá,
a červánek za večera:
„miluji tě!“ zašeptá.

ROZMARÝNA

Když jsem šel skrz dubový les,
přepadla mne dřímota;
a do rána mně za hlavou
rozmarýna vykvetla.

Požezal jsem všechny pruty
rozmarýny zelené,
pustil jsem je po vodičce,
po vodičce studené.

Která panna lovit bude
rozmarýnu zelenou,
ta mou nejmilejší bude
za vodičkou studenou.

Šly panenky ráno k řece,
do věder nabíraly:
vtom ty pruty z rozmarýny
k samé lávce plavaly.

Ta mlynářovic Anička
po prutech se nahnula
a nešťastná holubička
do vodičky spadnula.

Zvoní, zvoní troje hrany,
co to asi znamená?
povězte mi, vy ptáčekové!
snad to není má milá?

„Tvou milou, tvé potěšení
do rakve ti skládají,
čtyři muži v černém rouše
do hrobu ji dávají.“

Ach, můj Bože nejmilejší!
tys mi vzal mou nevěstu!
povězte mi, vy ptáčekové,
k jejímu hrobu cestu.

„Za vrchem tam v kostelíčku
zpívají v kůru kněží;
pět kroků za kostelíčkem
v hrobě tvá milá leží.“

Tam já půjdu, plakat budu,
na ten tmavý hrob sednu,
a pro tebe, má panenko,
těžké hoře ponesu.

Early rays of morn ask low:
“Love I thee?”
And the evening’s ruddy glow
softly whispers “I love thee, I adore thee.”

ROSEMARY

(English by Adam Prentis)

As I wandered through an oak wood
on a chance I fell asleep;
by my side at dawn’s awak’ning
violet rosemary did peep.

So I gathered all the green stems
of the rosemary in bloom,
and I sent them down the river
in the misty morning gloom.

The fair maid who takes possession
of the rosemary in bloom
will forever be my loved one
in the misty morning gloom.

At sunrise the maidens gathered
by the stream their pails to fill;
then the rosemary did travel
down the current by the mill.

’Twas the miller’s darling Annie
who reached out to grasp a stem
and the dainty hapless beauty
the cold water did condemn.

Now I hear the bells thrice tolling,
’tis an omen from above?
Tell me, won’t you, little songbirds,
are they tolling for my love?

“Your beloved sweetheart’s resting
in a coffin ’fore the nave,
and four men in sombre raiment
shall soon lay her in the grave.”

Oh, my Lord in highest heaven,
you have robbed me of my bride!
Tell me, won’t you, little songbirds,
where they laid her when she died.

“In the church beyond that hilltop
sings a choir of pious souls;
five feet further in the churchyard
lies your loved one midst the moles.”

There I’ll go and ever mourn her
sitting on her darkened grave,
and for her, my sweet beloved,
suffer full the grief I crave.

Těžké já ponesu hoře,
až mne smrt vysvobodí,
a věneček z rozmarýny
na můj přikrov položí!

TAK JAK TEN MĚSÍC V NEBES BÁŇ
(Vítězslav Hálek)

Tak jak ten měsíc v nebes bání –
tak láska v srdce vchází,
a tajný bol a tichý žal
ji v chůzi doprovází.

A co dřív člověk netušil,
v tom šerém světle spatří,
a tajný bol a tichý žal
se v písni divně sbratří.

Leč mnohá též se bouře zlá
v ubohém srdci shlukne,
a než ji v písni vysloví –
jak mnohé srdce pukne.

Sorrow's anguish shall I suffer
until death does set me free,
when at last a rosemary wreath
shall unite my heart with thee!

JUST AS THE MOON UPON THE SKY
(English by Adam Prentis)

Just as the moon upon the sky,
so love the heart enlightens,
with secret pain and silent grief
accompanied it brightens.

Then dormant passions unbidden
by piercing lustre brought bare,
with secret pain and silent grief
in song are made a strange pair.

Yet many storms that bode not well
the feeble heart beleaguer,
ere love is given flight in song,
they break the heart that's meagre.